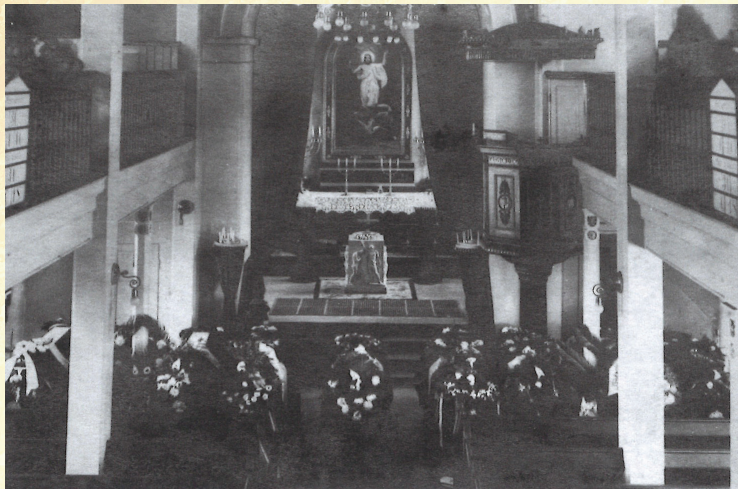

Komandi partur
Í komandi parti verða
kvinnusøgur frá Acorn,
Ernestine og Florens.

Kathrina Jensen vildi ikki eftir minningarhaldið í Reykjavík framhaldandi dagliga verða mint á hesa døkku myndrnar frá jarðarferðini

boðini um, at skip vóru farin, ofta við manningini ella parti av henni. Álfarsemið merktist eisini hjá teimum, sum sigldu. Eina ferð Steffan, sat og las "Vikingasynir", sum var um lagnuna hjá føroyskum sjófolki undir krígunum og við myndum av teimum, sum lótu lív, helt hann fyri, at her kundi hansara navn eins væl staðið! Hann hevði jú verið saman við fleiri av teimum, sum fórust.

Tá ið menninir ikki komu aftur

Men tað sum merkir hesa frásøgn er, tá ið tað ikki gekk eftir vild og skipini ikki komu aftur sum ætlað.

Hetta hendi ofta. Í bókini *Havið tók Teir* er uppgjørt at frá 1870 til bardagalok í 1945 eru fleiri enn 1.200 mans farnir á sjónum. Ringasta árið var 1920, tá ið 61 menn fórust á sjónum. Tá var fólkatálið um 21.000. Hetta vildi svara til út móti 150 menn við fólkatálinum nú. Tað ber ikki til at skilja hetta hjá okkum í dag.

Bíðingin

Tá ið eitt skip var saknað, var bara eitt at gera, og tað var at bíða. Longri tað varð bíðað, tess minni gjørdist vónin um at skipið kom aftur, og aftaná nakrar vikur mátti staðfestast, at her var einki at vænta.

Hugt varð alla tíðina eftir skipum. Og sást eitt skip, sum líktist tí

saknaða birtist aftur ein vón. Men tá ið tað so kundi staðfestast, at talan var um eitt annað skip, gjørdist vónloysið størri enn frammanundan. Henda óvissan kundi vara í mánaðir.

Ein, sum minnst hetta, er 97 ára gamla Mathilda Jacobsen av Eiði. Í 1934 misti hon tveir beiggjar við Nólsoy. Hon var hvønn dag niðri á Møl. Har bar til at eygleiða skipini, sum komu heim úr Íslandi. Men eingin Nólsoy kom. At enda skilti hon á tutlinum millum menninar, at Nólsoy kundi ikki væntast heim aftur. Hetta var hart hjá eini 13 ára gamlari gentu.

Seinasta heilsanin hjá Onnu

Tað var stutt eftir, at vissa fekst um lagnuna hjá Nólsoy. Tá rak líkið av kokkinum, Bernhardi Henriksen, á land í Íslandi. Bernhard hevði skrivað dagbók fyri hvønn dag í 1930. Hesa dagbók fekk genta hansara, Anna, tá ið Bernhard var deyður. Aftast í bókini skrivar hon eina hugtakandi seinastu heilsan til drongin, hon misti:

9. juni 1934 fór Bernhard mín elskaði til gravar á Eyraðakka í Íslandi. Hann hevði fylt 32 ár tann 29. desember.

Gud vælsigni hansara støv, har hann liggur. Hann og teir hava tað allir gott í dag. Jólaaftan 1932 tóku vit ringar uppá. Tað kvøldið var eitt ríkt kvøld fyri okkum bæði.

Tá knýttust vit fyri lívið og vóru lukkulig saman, sum eg ikki kann greiða frá. Vit bóðu Gud um at vælsigna okkum og okkara framtíð og gleddu vit okkum til, at vit skuldu koma saman. Tað var sum vit ikki tonktu annað, enn at nú nærkaðist tíðin, og var tað nú blivið meira vist, at vit komu saman. Gud sá, at tað var betur, at hann tók mítt besta heim til sín, tí alt er gott, sum Hann ger, um tað er ófatiligt fyri okkum. Men Gud hjálpi og læri meg at byggja meg undir hansara vilja, sum er tann besti, og sum hevur makt í himli og á jørð. Eitt ár og fyra mánaðir høvdu vit ring saman. Gud vælsigni okkum.

Hetta er so eitt dømi um, at tað var gudstrúgvín og vónin at hittast aftur, sum hjálpti í sorgini. Anna giftist ikki. Hon gekk alla sína tíð við ringinum hjá Bernhardi.

Ofta fórust fleiri menn í sama húsi og somu familju. Maður, pápi, synir ella brøður. Eitt dømi var Elin í Hósvík, sum var einkja. Hon frammanundan mist ein son. Við Nólsoy misti hon triggjar synir, ein ommuson og ein version.

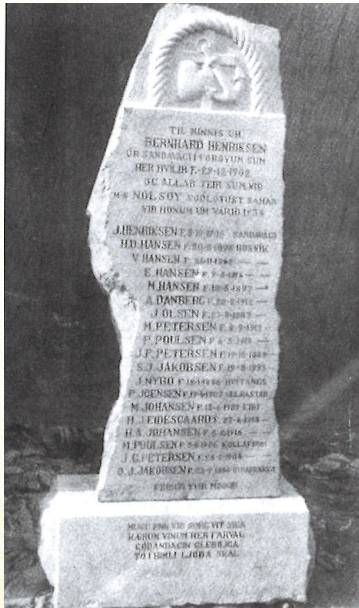
Kjølbro greiddi frá hvussu ringt hann hevði tað í 1920, tá ið hansara nýggja skip, Kristina, ikki kom heim aftur. Hann bleiv alla tíðina uppringdur av avvarðandi, um hann visti nakað nýtt, men einki var. Til endans mátti hann skriva familjunum bræv, at her var einki at vænta. Tað var tungt.

Elsa Biskupstø var trúlovað við skiparan á Kristinu, Axel Sivertsen, og tey skuldu giftast, tá ið hann kom aftur. Tað varð sagt, at hon helt á at seyma brúðarútstýr eisini eftir, at eingin vón var. Hon kundi ella vildi ikki trúgva, at hann ikki kom aftur.

Elsa giftist seinni, men hon gekk við ringinum hjá Axeli alt lívið.

Fóru í svart

Ein onnur avleiðing av slikari

Minnisvarðin á Eyraðakka í Íslandi yvir teir sum fórust við Nólsoy.

Anna gloymdi ikki drongin, Bernhard.

vanlukku var, at so skjótt tað kundi staðfestast, at maðurin var deyður, fóru einkjurnar í svørt klæði frá topp til tá. Um tær ikki giftust aftur, gingu tær í svørtum restina av lívinum.

Hetta lætti heldur ikki um hjá børnunum. Onkur hevur sagt, at tað næstan var sum at missa mammuna eisini, tá ið hon blaðung fór í svørt klæði. Hetta kom jú beinleiðis at minna tey um sína lagnu hvønn einasta dag.

Gentur kundu heldur ikki konfirmerast í hvítum kjóla, um tær høvdu mist pápa ella beiggja. Tær máttu eisini í svart. Men tað hendi seg, at tær kundu fáa ein hvítan kraga ella sloyfu á kjólan.

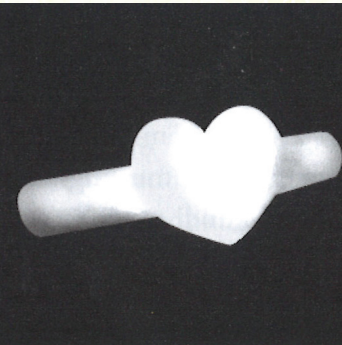
Eitt annað var eisini, at tað var ikki tosa um slíkar vanlukkur. Í dag fáa fólk sálarhjálp, har tað skal tosast um hetta, sum er hent fyri at koma viðari.

Sjálvt innanhýsis var ikki tosað um t.d. farna pápan. Steingrim Kristoffersen, sum enn er á lívi, misti pápan við Neptun í 1934. Hann fortaldi, at tað ongantíð varð beinleiðis sagt við hann, at pápin var deyður. Hetta mátti hann bara skilja av tosinum.

Tað eru fleiri sum hava takkað fyri, at hesar frásagnir eru komnar alment fram. Nú er hetta ikki tabu longur, og tí ber betur til at tosa um hetta.

Hvussu kláraðu konurnar seg

Jákup Mikal Mikkelsen á Toftum

Bernhard var eyðmerktur av ringinum. Anna setti eitt hjarta í hann og bar hann allar sínar dagar.

var ikki føddur, tá ið pápin doyði við Onnu í 1924.

Tískil gjørdist Jákup Mikal yngstur av fyra systkjum. Men hóast mamman, Karolina, nú var „einligur forsyrgjari“, hevði hon orku at taka eitt barn til fosturs. Hetta var ein brøðurdóttir úr Kollafirði, sum var komin at ferðast.

Mamman var sjúk, og gentan bleiv verandi.

Jákup Mikal tekur til, hvat arbeiðsgrev mamman var. Hann minnst hana ikki hava havt so mikið sum ein sjúkradag.

Tey áttu húsini, men annars var slíkt sum trygging avmarkað tá í tíðini. Tað var tørvur á skúlastovum á Toftum. So hon leigaði í nøkur ár báðar stovurnar til skúlastovu, og gav hetta sína inntøku.

Hon var fitt til hendurnar og fekk sær bindimaskinu at binda fyri fólk.

Eisini seymaði hon bæði fyri síni egnu og fyri fólk. Og so vaskaði hon fisk.

Piddi Skaale, handilsmaðurin, plagdi at taka fisk at turka fyri Jens Evensen úr Havn. Hetta gav eisini nakað av sær.

Hon hoyggjaði fyri bøndurnar. Hetta gav eitt hoyggingarlamb. Jákup Mikal minnst einki til, at hann ikki fekk nóg mikið av øllum.

Katrina Jensen greiddi frá nøkrum tí sama. Hon mintist, at nøkur ár seinni kom danski sendiharrin í Íslandi, Fontenay, til Føroya at vitja tey avvarandi. Hann gav tá Katrinu eina dukku, sum hon eigur enn. Hann mundi eisini leska tey, sum sótu eftir.

Aðrar frásagnir eru eisini um, hvussu fólk hjálptu teimum, sum høvdu mist. Vóru menn t.d. á floti, so fingur burtur av. Og var tað mannafølkkaarbeiði, sum skuldi gerast, so stóð ikki á at fáa menn at hjálpa.

Sum frá leið og vit komu inn í 1930-árin, tá var tryggingin ikki so galin. Hon gjørdi so tað, at konurnar kundu sita í húsunum uttan skuld.